

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩІЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВництва та архітектури»**

КАФЕДРА **ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА**
(повна назва кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ціноутворення в будівництві

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 075 «Маркетинг»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма _____ «Маркетинг»

(назва освітньої програми)

освітній ступінь _____ бакалавр

(назва освітнього ступеня)

форма навчання _____ денна

(денна, заочна, вечірня)

розробник _____ Бородін Максим Олександрович

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Ціноутворення в будівництві» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів спеціальності 075 «Маркетинг».

Предметом дисципліни є загальні складові ціноутворення у будівництві та вивчення закономірностей ринкової економіки, що враховуються при встановленні цін, а також процесів і методів ціноутворення. В умовах ринкової економіки найважливішим госпрозрахункової діяльності і народногосподарських пропорцій виступають ціни, що визначають їх роль та значення. Ціни визначають структуру економіки та пов'язані з цими змінами, розподілення та рух факторів виробництва по галузям, рішення соціальних аспектів суспільства. Для незалежних виробників, що працюють на ринку, незалежно від форм власності та видів діяльності питання ціноутворення пов'язане не тільки з ефективністю проведення фінансово-господарської діяльності, а із самим їх існуванням. Правильна методика встановлення ціни, раціональна цінова політика та стратегія, оптимізація структури ціни являються необхідною умовою ефективної діяльності господарських суб'єктів.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			VII	
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90	
Аудиторні заняття, у т.ч:	30		30	

лекції	16	16	
лабораторні роботи			
практичні заняття	14	14	
Самостійна робота, у т.ч.:	60	60	
підготовка до аудиторних занять	20	20	
підготовка до контрольних заходів	20	20	
виконання курсового проекту або роботи			
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	20	20	
підготовка до екзамену			
Форма підсумкового контролю		Залік	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни - надання студентам ґрунтовних знань з дисципліни «Ціноутворення у будівництві» шляхом отримання практичних навичок при визначені цін на продукцію будівництва – будови і споруди промислового та цивільного призначення, а також на окремі види будівельно-монтажних робіт.

Завдання дисципліни: засвоїти основні принципи формування ціноутворення на будівельному підприємстві; оволодіти навичками самостійно розробляти ціну на будівельну продукцію, управляти процесом ціноутворення у діяльності будівельного підприємства.

Пререквізити дисципліни: «Загальний курс будівництва», «Технологія будівельного виробництва», «Основи архітектури», «Економіка підприємства».

Постреквізити дисципліни: «Маркетинг промислового підприємства».

Компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, застосування методів наукового пізнання.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знанням, генерувати нові ідеї.

ЗК5. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

РН6. Визначати функціональні області маркетингової діяльності суб'єкта ринку та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, що характеризують результативність такої діяльності.

РН10. Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта.

РН12. Набути навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Методи навчання:

- словесні: лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-дискусії; лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій;

- практичні (практична робота, ділові ігри, вирішення задач та ін.);

- наочні (ілюстрація, спостереження, демонстрація, пред'явлення матеріалу).

Форми навчання: індивідуальні, групові, аудиторні, позааудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Ціноутворення в будівництві					
Вступ до дисципліни «Ціноутворення в будівництві»	6	2			4
Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва	12	2	2		8
Система кошторисного нормування і ціноутворення в будівництві	16	2	2		12
Правила складання інвесторської кошторисної документації	18	4	2		12
Правила визначення вартості будівництва	18	2	4		12
Договірні ціни у будівництві і особливості взаєморозрахунків за обсяги виконаних робіт.	10	2	2		6
Правила визначення загальновиробничих та адміністративних витрат	10	2	2		6
Усього годин	90	16	14		60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Вступ до дисципліни «Ціноутворення в будівництві»	2
2	Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва	2
3	Система кошторисного нормування і ціноутворення в будівництві	2
4, 5	Правила складання інвесторської кошторисної документації	4
6	Правила визначення вартості будівництва	2
7	Договірні ціни у будівництві і особливості взаєморозрахунків за обсяги виконаних робіт.	2
8	Правила визначення загальновиробничих та адміністративних витрат	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1, 2	Складання локальних кошторисів на будівельно-монтажні роботи та відомостей ресурсів до них	4
3	Використання коефіцієнтів в розрахунках кошторисної вартості БМР. Поточні ціни на трудові і матеріально-технічні ресурси..	2
4	Розрахунок прямих витрат в кошторисної документації.	2
5	Порядок складання зведеного кошторисного розрахунку за формою №1.	2
6	Порядок формування договорної ціни. Прямі витрати, загальновиробничі і інші витрати у складі договірної ціни	2
7	Розрахунок загальновиробничих та адміністративних витрат	2

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Навчальним планом лабораторні заняття не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	підготовка до аудиторних занять	20
2	підготовка до контрольних заходів	20
3	виконання курсового проекту або роботи	
4	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: Незавершене будівельне виробництво Фінансовий план будівельної організації Економічна ефективність нововведень Фінансування інноваційних процесів	20 5 5 5 5
5	Підготовка до екзамену	
	Усього годин	60

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Усний та письмовий методи, а також методи самооцінки і самоконтролю.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Ціноутворення в будівництві.

Максимальна оцінка за змістовий модуль – 100 балів.

Оцінка поточного контролю змістового модуля складається з:

- присутності студента на лекціях (максимальна кількість – 8 балів. 1 лекція – 1 бал);
- присутності студента на практичних заняттях (максимальна кількість – 7 балів. 1 практичне заняття – 1 бал);
- конспектування розділів програми, які не викладаються на лекціях – 10 балів: надання повного розгорнутого конспекту – 10 балів; якщо у конспекті розкрито сутність питання, але допущені непринципові помилки, відсутня необхідна деталізація, студент одержує 8-9 балів; якщо у конспекті розкрито сутність питання, але допущені неправильні тлумачення термінів дисципліни та алгоритмів вирішення питань, студент одержує 6-7 балів; студент не повністю розкрив сутність питання, у відповіді допущені грубі помилки (зміст конспекту належить до розкриття іншого питання чи недостатньо повно розкриває сутність самої теми) – 3-5 балів; якщо у конспекті неправильно розкрито сутність теми або повністю відсутня відповідь – 0-2 балів.

Практична робота з розрахунку кошторисів (максимальна оцінка за зроблену практичну роботу 35 балів):

– Студент дав повну і розгорнуту відповідь на теоретичне питання та правильно розв’язав практичне завдання. При цьому він показав вміння логічно і послідовно викладати матеріал роботи, проводити розрахунки і робити висновки. Робота написана грамотно і акуратно – 32-35 балів

– Студентом написав роботу грамотно і охайно, дав правильну, але стислу відповідь на теоретичне питання та розв’язав практичне завдання з незначними помилками (деякі розрахунки вартості будівництва не достатньо повно враховують усі показники). При цьому він показав вміння якісно викладати теоретичний матеріал, проводити розрахунки і робити висновки. У роботі допускаються незначні помилки, які не знижують теоретичну та практичну цінність роботи – 21-31 балів.

– Студент написав роботу грамотно і охайно, але дав неповну відповідь на теоретичне питання та розв’язав практичне завдання зі значними помилками (не правильно знайдені розцінки на роботи, матеріали та будівельні конструкції). При цьому він не показав вміння якісно викладати теоретичний матеріал. У роботі допущені помилки, які дещо

знижують теоретичну та практичну цінність роботи, але дозволяють оцінити її позитивно – 11-20 балів.

– Студент працював над роботою, але не дав відповідь на теоретичне питання та не розв'язав практичне завдання. В роботі допущені грубі помилки (не знайдені правильні розцінки на роботи за завданням, не розраховані кошториси, які необхідні для визначення ціни будівельної продукції), які не дозволяють позитивно оцінити і вимагають її переробки – 0-10 балів.

Відповідь на 2 теоретичні запитання (максимальна кількість 40 балів). За кожну правильну відповідь студент отримує 20 балів.

Максимальна кількість балів за кожне теоретичне питання – 20 балів:

– Студент повністю розкрив теоретичне питання, показав вміння логічно і послідовно викладати матеріал, робити висновки, наводити, де можливо, приклади з наданням фактичного і статистичного матеріалу. На додаткові запитання викладача студент відповідає якісно – 19-20 балів;

– Відповідь і висновки на теоретичне питання студентом виконані правильно, але стисло і неповно. Матеріал викладено без наведення достатньої кількості прикладів і статистичних даних. На додаткові питання викладача студент відповідає не в повному обсязі - 11-18 балів

– Студент стисло розкрив суть теоретичного питання, але не в повному обсязі і з грубими помилками (погано орієнтується у термінах дисципліни, погано розуміє значення та структури нормативної літератури). Правильні висновки по теоретичному питанню студент робить не самостійно, а лише з урахуванням наведених викладачем запитань. На додаткові питання викладача студент відповідає неповно та з помилками - 6-10 балів

– Студент намагався розкрити суті теоретичного питання і допустив грубі помилки при формулюванні висновків не тільки при самостійному викладі матеріалу, але і з урахуванням наведених викладачем запитань. Студент не розуміє цілей та завдань ціноутворення, призначення та структуру нормативної літератури та видів кошторисної документації. На додаткові питання викладача студент не відповідає або відповідає з грубими помилкам - 0-5 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається за результатами змістового модуля 1.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповіальність викладача і студента, прозорість оцінювання, інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії. Середовище в аудиторії є дружнім, відкритим до конструктивної критики. Передбачається систематичне відвідування студентами аудиторних занять, за винятком поважних причин. Студенти мають дотримуватися правил поведінки на заняттях згідно Статуту Академії. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Порядок зарахування пропущених занять. Пропущені лекції та практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує викладачеві (реферат або презентація за темами заняття, за вибором студента) згідно з графіком консультацій.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами. Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

– самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

– дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

– посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;

– надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуємося Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у ПДАБА. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

У випадку надзвичайних ситуацій (епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т.д.) студенти повинні дотримуватися правил поведінки, які встановлені відповідними інструкціями в ситуаціях, що настутили.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Економіка будівництва: Навчальний посібник / За загальною редакцією К.В.Ізмайлової. – К.: КНУБА, 2008. – 172 с.

2. Рогожин П.С. Економіка будівельних організацій / П.С. Рогожин, А.Ф. Гойко. – К. : Вид. дім «Скарби», 2003. – 448 с.

3. Економіка будівництва: навч. посіб. / В.С. Степура, Н.В. Кужель, О.Г. Серова. – К. : НАУ, 2013. – 160 с.

4. ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва». К. Мінрегіон України, 2013р.

5. ДСТУ-Н Б Д.1.1-2:2013 «Настанова щодо визначення прямих витрат у вартості будівництва» К., Мінрегіон України, 2013р.

6. ДСТУ-Н Б Д.1.1-3:2013 «Настанова щодо визначення загальновиробничих і адміністративних витрат та прибутку у вартості будівництва» К., Мінрегіон України, 2013р.

7. ДСТУ-Н Б Д.1.1-4:2013 «Настанова щодо визначення вартості експлуатації будівельних машин та механізмів у вартості будівництва» К., Мінрегіон України, 2013р.

8. ДСТУ-Н Б Д.1.1-5:2013 «Настанова щодо визначення розміру коштів на титульні тимчасові будівлі та споруди і інші витрати у вартості будівництва» К., Мінрегіон України, 2013р.

9. ДСТУ-Н Б Д.1.1-6:2013 «Настанова щодо розроблення ресурсних елементних кошторисних норм на будівельні роботи» К., Мінрегіон України, 2013р.

10. ДСТУ Б Д.1.1-7:2013 «Правила визначення вартості проектно-вишукувальних робіт та експертизи проектної документації на будівництво» К., Мінрегіон України, 2013р.

11. ДСТУ Б Д.2.7-1:2012 «Ресурсні кошторисні норми експлуатації будівельних машин і механізмів» К., Мінрегіон України, 2013р.

12. ДСТУ-Н Б Д.1.1-9:2013 «Настанова щодо визначення вартості та трудомісткості робіт з перевезення будівельних вантажів власним автомобільним транспортом будівельних організацій при складанні договірної ціни та проведенні взаєморозрахунків за обсяги виконаних робіт» К., Мінрегіон України, 2013р.

13. ДСТУ Б Д.2.2-1-47:2012 «Ресурсні елементні кошторисні норми на будівельні роботи» К. Мінрегіон України, 2012р.

14. ДСТУ-Н Б Д.2.2-48:2012 «Вказівки щодо застосування ресурсних елементних кошторисних норм на будівельні роботи» К., Мінрегіон України, 2013р.

15. Посібник з розробки кошторисно-договірної документації./ Навчальний посібник. Галич Е.Г. Залунін В.Ф., Бичкова Т.П. Дніпропетровськ, 2016. – 122с.

Допоміжна

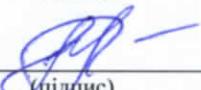
1. ДСТУ-Н Б В.1.2-16:2013 «Визначення класу наслідків (відповідальності) та категорії складності об'єктів будівництва» К., Мінрегіон України, 2013р.
2. Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт (3 ред.), затверджені наказом Мінрегіонбуду від 31.12.2010р. № 573.
3. Методическое пособие. Правила определения стоимости строительства /Сост. Е.Г. Ястребская, Н.В. Доленко, В.В. Гончаренко, Е.А. Привалова, А.М. Трофимова - К.: НПФ «Инпроект», 2012. - 512 с.
4. Посібник з розробки кошторисно-договірної документації./ Навчальний посібник. II частина. Галич Е.Г. Залунін В.Ф., Бичкова Т.П. Дніпропетровськ, 2015.- 103 с.
5. Беркута А.В., Губень П.И., Шарапова Т.А. Формирование ценообразования и взаимоотношений в строительстве. – К.: Инпроект, 2000. – 432 с.
6. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз у будівництві: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2007. – 236 с.
7. Общие условия заключения и выполнения договоров подряда в капитальном строительстве. Утверждены Постановлением КМУ от 01.08.05 г. № 668
8. Ціноутворення в будівництві. Збірка офіційних документів і роз'ясень. Держбуд України. Випуски №1 -№12, 2001-2017 р., НПФ «ИНПРОЕКТ». Київ.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Державна служба статистики. <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Законодавча база України <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/>
3. Державні будівельні норми України <http://dbn.at.ua/>
4. Мінрегіон України <http://www.minregion.gov.ua/>
5. Державна архітектурно-будівельна інспекція України <http://www.dabi.gov.ua>

Розробник (М. О. Бородін)

(підпис)

Гарант освітньої програми (М. О. Прилепова)

(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
економіки та підприємництва
Протокол від «31» серпня 2020 року № 1